

dežele ne morejo nuditi, je popolnoma naravno, da pride do odpotovanja proti severu.

Pojdimo zdaj nazaj na Zgornjo Štajersko! V mnogih industrijskih veleobratih na Zgornjem Štajerskem se nahajajo tisočeri slovenski kmet-ski sinovi iz Spodnje Štajerske. Istotako mnogoštevilni so tam slovenski rokodelci in samostojni mojstri zastopani. Poznam celo več slovenskih gostilničarjev na Zgornjem Štajerskem, ki delajo tam prav lepe kupčije, čeprav govorijo prav slabo nemško. Nemški gosti jih zato ne zaničujejo. Mnogo oseb iz Spodnje Štajerske napravilo si je tam gori lepo premoženje, drugi zopet so se trajno na Zgornjem Štajerskem naselili itd.

Zato vprašam vse naše štajerske Slovane: Ali je prav, ako se prinas proti nemškimi Štajercem tako hujska? Ali je nemški Štajerc na Spodnjem Štajerskem res le nasilni tujec? Na vsakih 1000 Slovencev, ki živijo nemški kruh, ne pride niti 10 Nemcev, ki žive od Slovencev. . . Zato pa je edino pravo stališče: **Skupno gospodarsko delo, sporazum med Nemci in Slovenci!**

En spodnještajerski Slovenec, ki je več let na Zgornjem Štajerskem živel.

Danes rdeč — jutri mrtev!

se bi lahko opravičeno trdilo z ozirom na stotero sredstev, ki se jih danes v časopisih naznanja, da jutri zopet iz pozorišča izginejo.

Tu ne pomaga nobena reklama

ko sredstvo samo ne drži, kar naznani- obljublja. Nasprotno pa opozarjamo tukaj kratko, ponižno in brez vsake reklame na dva sredstva, ki sta se že od zadnjega stoletja sem kot popolnoma zanesljiva izkazala in sicer:

1. izborni Fellerjev zeliščni fluid z znamko „Elzafluid“, kateri — kakor smo se sami prepričali — odpravi bolečine, ozdravi, osveži, okrepča muskuljne in kite, vpliva življujejoče in poveča opornost, prepreči mnogo revmatičnih in lahkih bolezni, ki se jih dobi vsled prepiha ali prehlajenja. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko 5 kron.
2. Vam hočemo povedati, da

tisočero ljudi proti pomanjkanju apetita, pečenju (sodbrennen), teži v želodcu, nagonu k plujanju, slabostim, kovcanju, napenjanju in proti vsakemu motenju prebave s posebnim uspehom rabi Fellerjeve odvajalne Rabarbarakroglice z znamko „Elza-kroglice“, 6 škatlic 4 krone franko. In vedno zopet čujemo reči:

Ničesar ne gre čez dobroto

obeh Fellerjevih preparatov z znamkoma „Elzafluid“ in „Elza-kroglice“, ali pazi naj se pred posnemami in naroči naj je pristno s tem, da se natančno naslovi na: E. V. FELLER, lekarnar v Stubici št. 241 (Hrvatsko).

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor. Iz Dunaja se danes, 17. sept. brzojavlja: Danes je prišla deputacija nemških učiteljev k ministerskemu predsedniku grofu Stürgkhu in mu je predložila želje štajerskega učiteljskega društva. Ministerski predsednik Stürgkh je naznanil, da se vlada pogaja s strankami gledè štajerskega deželnega zbora. Pričakovati je tedaj, da se deželni zbor v kratkem skliče.

Izseljevanje v Srbijo. V nekaterih krajih južne Ogrske, kjer je prebivalstvo srbske narodnosti („raci“), opazuje se vedno naraščajoče izseljevanje v Srbijo. Srbska vlada pospešuje to izseljevanje z vsemi sredstvi in oddaja od vojni pridobljenih pokrajin lepa zemljišča tem izseljencem. Po našem mnenju je za avstro-ogrsko monarhijo prav koristno, ako se srbo-filski zagriženci izselijo. Naj le gredo pod žeslo revolverskega Peterčka! Tudi slovenskim prvkom v Avstriji ki so začasa vojne nevarnosti tako navdušeno „živela Srbija“ vpili, priporočali bi to izseljevanje. Ako že tako težko v Avstriji

živijo, naj odpotujejo čez Donavo tja na Balkan. Vsak pošten Avstrijec želel jim bode srečno pot!

Razredna loterija. Kakor znano, se bode v Avstriji polagoma malo loterijo odpravilo. Na njeno mesto se je uresničilo razredno loterijo. Glavno ravnateljstvo državne loterije izdalo je s 1. septembrom prvih 100.000 srečk. O tej razredni loteriji smo sicer že svoj čas poročali.

Kmet in njegovi sovražniki. Naj se v gospodarskem oziru zgodi karkoli slabega, vsega je — kmet kriv. Tako vsaj krivijo gotovi „odrešeniki“ ljudstva, ki poznajo kmetako življenje k večjemu iz kakšnjega neumnega časopisa. Pomislimo pa le sledeče številke: V Avstriji ima 5.000 veleposestnikov okroglo 9 milijonov hektarjev zemljišča. Vsi avstrijski kmetje pa, katerih je mnogo milijonov oseb, posedujejo komaj 21 hektarjev zemlje. Več kot ena tretina vse avstrijske zemlje je torej last posameznih plemenitaških družin in cerkve. Ali to še ni vse! Vsako leto pride stotero kmetijskih posestev na boben. Kdo kupi ta posestva? Le en slučaj: Veleposestnik Mayr-Melnhof v Mauntern nakupil je 26 kmetijskih posestev, na katerih je že živelo 228 oseb in redilo 342 kosov govede. Torej en sam veliki graščak vzel je 228 ljudem njih grudo! In istotako delajo bogati kloštri po Avstriji, istotako visoki plemiči. . . Vsi ti so seveda „nedolžni“, le kmet je vsega „kriv“! . . .

Preskrba rezervistov. Piše se nam: Stotero rezervistov, ki so se vrnili od obmejne straže v svojo domovino, obrača se zdaj na družbo „Srebrnega križa“ s prošnjo za delo in gmotno podporo. Žal da ne dovolijo sredstva te družbe, da bi prošnjam pre mnogih rezervistov popolnoma ugodila. Družba se obrača vsled tega na vse patriotične može in žene z nujno prošnjo, da naj jo podpirajo, to pa ne samo z naznanili o prostih službah vseh vrst, marveč tudi z gmotnimi darili. S tem bodejo pomagali, da se zmanjša beda onih brabih mladih vojakov, ki so mesece dolgo, daleč od svoje družine v interesu splošnosti naše meje varovali. Prosta mesta in darila naj se blagovoli na tajništvo delnega društva Štajersko c. k. družbe avstrijskega „Srebrnega križa“ za oskrbo domu se vrnivših rezervistov (Gracéc, Hofgasse 14) pošlje. Tam se dobi tudi umetno narejene znamke za zapiranje po 2 ali 5 vinarjev. Najbolj bi se seveda patriotične in socialne naloge „Srebrnega križa“ podpiralo s splošnim pristopom vseh žena in moč, kar bi se pač vsled malega letnega doneska (najmanjši donesek 2 kroni na leto) prav lahko izvršilo.

Vojška smrt. Pri nemških mornariških manevrih ob otoku Helgoland ponesrečil je vojaški zrakoplov „L. I.“ Bil je popolnoma razbit. Od 20 vojakov, ki so se v zrakoplovu nahajali, zamoglo se je samo 7 rešiti.

Duhovnik o klerikalizmu. Sivolasi katoliški župnik in pisatelj Hansjakob izdal je pred kratkim zanimivo knjigo pod naslovu „Allerlei Leute und allerlei Gedanken“. Z ozirom na politični katolicizem (to je na klerikalizem) pravi ta resnični duhovnik m. dr.: „Jaz sem bil enkrat tudi pristaž tega političnega katolicizma; ali to mi je minulo vsled ravnjanja, ki sem ga doživel v lastnem taboru, ko sem imel enkrat svoje lastno mnenje. . . Zato sem vedno nasprotnik one sorte političnega katolicizma, kateri vsled svojega pomanjkanja na ljubezni do bližnega katoliško vero sramoti, kateri ceni katoliškega lajka kakor katoliškega duhovnika le po temu, kar stori za politični katolicizem.“ — Tako sodi pošten katoliški duhovnik o klerikalcih!

Balkanska vojna se bliža svojemu zadnjemu koncu. Poroča se, da bode še ta petek, ko naš list ravno izide, mirovna pogodba med Bulgarijo in Turčijo sklenjena ter podpisana. S to pogodbo pride Bulgarija skoraj ob vse plodove svojih krvavih vojen. Zamàn je žrtvovala na bojnem planu tisoče svojih sinov, skoraj nič ji od vsega tega ne ostane. Odstopiti mora tudi Adrianopol in Kirk-Kilisse, oni dve veliki trdnjavi, ki jih je bulgarska armada zavzela z vzorno bravuro na začudenje vsega sveta. Bulgarija, ki je že sanjarija, da prestopi njena armada prag Konstantinopla, zadovoljiti se mora zdaj s koscem

zemlje, ki nima vojaške vrednosti. Vsi strategični važni kraji ostali bodejo Turčiji. Govorice pravijo da bode šla nova bulgarsko-turška meja med krajem Inia da in San Štefano na Črnem morju, potem ob reki Resnaja; mesto Tirново ostalo bode Bulgarski, Kirk-Kilisse pa Turčiji. Morda ostane Bulgariji tudi še Dimotika, kar bi vsaj neki, čeprav razmeroma malenkostni uspeh pomenilo. Po določbah te mirovne pogodbe prišla bode Bulgarija glede vojskosti in števila prebivalstva na tretje mesto v Rumunsko in Grško. Dorastek prebivalstva vojni bode za Bulgarijo mnogo manjši nego v Srbijo in Grško. In vendar je ravno Bulgarija v borbi zoper Turke največje žrtve prinesla.

Srbske nasilnosti. 120 bulgarskih učiteljev prosilo je „Neue Freie Presse“ za objavo sledečega oglasa: „Edino-le zaradi njegove bulgarske narodnosti bil je v Prilepu en učitelj umorjen v Velesu je bil tržčan Abranov pobit, potem umorjen in še mrtev razmesarjen. Iz istega vzroka se je v Škúbu seminarnega direktorja v Velesu pa nadzornika šole Eparhije pretegnjeno. V Kruševem zaprlo se je štiri bulgarske učitelje. Da bi se jih prestrašilo, se je v sosednji meščanske ljudi nevarnosti in pretegnjenosti pavallo, da bi se preje za Srbijo proglasili. Potem se je zahtevalo od učiteljev, da naj se odpovejo svoji narodnosti. Tega niso hoteli storiti, peljalo se jih je v Monastir, kjer se jih je vrglo v ječo. Na 120 bulgarskih učiteljev iz Monastirja, Uškič ter Mitrovici. Ko vkljub temu nismo hoteli svojo narodnost odpovedati in srbsko podučevati se nas je silo iz naše domovine pregnalo. Tudi posestnike se je pregnalo. Vse bulgarske škofo so Srbi pregnali. Groza, ki vlada v Makedoniji, je popisna. V vasi Lipec umorilo se je 10 bulgarskih dostojanstvenikov, v Laki 26 Bulgarov v Blatecu pa 14. V drugih krajih se je kmetstvo valce najprej opleniło, potem pa umorilo v Aleksi Tenovu se je bulgarske kmetje živje sežigalo. Apeliramo iskreno na redakcijo in vso družbo, da naj odpošlje zaupnik, ki bodejo resnico dognali. Tu je slovenski narod v nevarnosti, da ga nje govori srbski „brati“ iztrebijo.“ Kaj pravijo slovenski prijatelji Srbov k temu divjaštvu? Bulgari so vendar ravno tako Slovani, In Srbi ne čutijo prav nobene „slovanske“, „jugoslovanske“ vzajemnosti!

Dopisi.

Sv. Trojica v Haložah. Ljubi „Štajerci“, pred tedno nedeljo imeli smo pa mi Haložani v dirindaj. Obiskal nas je — kaj pravite kaj? — Napež iz Rima, tudi ne japonski cesar, obiskal nas je naš slovenski „odrešenik“ in „bog“ doktor Tonček Korošec. Ja, Tone Korošec, bivši duhovnik — sah ga zdaj vendar moremo imeti več za duhovnika, ko že le sem zaradi umazane politike svojega duhovniškega posla ne izvršuje več. — Tone Korošec na Dunaju baje znad pod imenom „der schone Toni“ pri vseh lepih judovkah, — ta Tone Korošec nas je obiskal. Zbralo se nas je par kmalov, kar na deželi po naši ni težka stvar. Tudi več viničarjev in precej tistih klerikalnih politizcev, za katere je svet s plankam zabiti, se zbralo. Mislili smo vsi, da nam bode Korošec morda kaj povedal glede naše bede, ki jo imamo pimo že leta sem in v kateri smo vedno vseh strani zapuščeni. Mislili smo, da nam bode povedal, kako naj si pomagamo in na kak način si naj spremenimo svoj žalostni položaj. Mislili smo, da bode govoril o suši in točih peronospori in mokroti, o davkih in dokladu. Pa klerikalcem je prišla menda strupena nebrezvestno politično gonjo. Zato je tudi dr. Tonček Korošec govoril le o deželnem zboru štajerskega deželnega zbora, se pridružil čez Nemce kakor kak pijani črnogrozil, da v štajerskem deželnem zboru ne pride do miru ter do gospodarskega delodokler — no, dokler tega ravno dr. Tone Korošec iz politično-panslavističnih vzrokov ne voli. . . Tako je govoril torej Korošec! Na mesto da bi nam v bogim Haložah, ki nam prinesel pomoč, ko nas slaba